

Dansk Erhvervs NøgletalsNyt

Renterne er faldet en smule

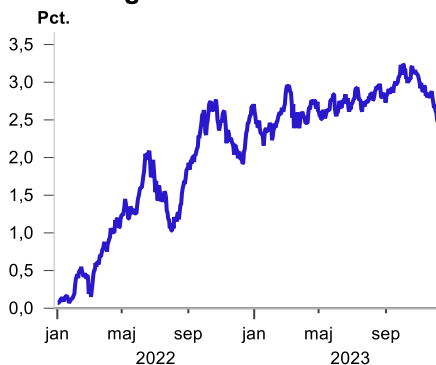
Af: Seniorøkonom Kristian Skriver og cheføkonom Tore Stramer

I denne uge har vi lanceret vores prognose for detailsalget i julemånederne, november og december. Vi forventer en pæn fremgang i størrelsesordenen 4 pct. sammenlignet med sidste år. Når vi korrigerer for prisstigninger, venter vi fremgangen bliver i størrelsesordenen 2 pct. Fremgangen i år kommer ovenpå et svært 2022, hvor forbrugerne var ramt af høj inflation og stor økonomisk usikkerhed. Det er vendt i år, hvor inflationen er aftaget mærkbart, mens også lønvæksten er tiltaget. Tilsammen sikrer det en pæn real-lønsvækst. Dertil er beskæftigelsen steget til et nyt rekordhøjt niveau, hvilket har skabt større privatøkonomisk sikkerhed. Det ser vi også i forbrugertilliden, som er markant bedre end op til julen sidste år. Hele julehandelsprognosen kan læses [her](#).

De seneste måneder er markedsrenterne faldet en del. Det ses tydeligt i de 10-årige danske statsobligationsrenter, som den 19. oktober var på 3,2 pct., men nu er faldet til under 2,5 pct. Det skal ses i lyset af, at der er tydelige tegn på, at prispresset i Euroområdet er ved at komme under kontrol, hvilket har fået markederne til at forvente, at ECB påbegynder rentenedsættelserne tidligere end hidtil. Det har vendt spørgsmålet fra, hvorvidt ECB vil hæve renten til, hvor hurtigt kommer ECB til at sænke renterne igen. Det har også fået renterne på fx realkreditobligationer til at falde. Aktuelt handles de 30-årige realkreditobligationer med 5 pct.-rente nær kurs 100. Når det er sagt, er der ingen tegn på, at vi kommer i nærheden af de renteniveauer, vi havde tidligere. På trods af at renten er faldet på det seneste, er renten nu blot på niveau med april i år.

Nøgletal	Side
Juleprognose: Vi venter fremgang i 2023	2
Euro: Negativ BNP-vækst i tredje kvartal	3
Danmark: Flest konkurser i 13 år	4

Danmark: 10-årig statsobligationsrente

Kilde: Macrobond, Macrobond, Dansk Erhverv

Juleprognose: Vi venter fremgang i 2023

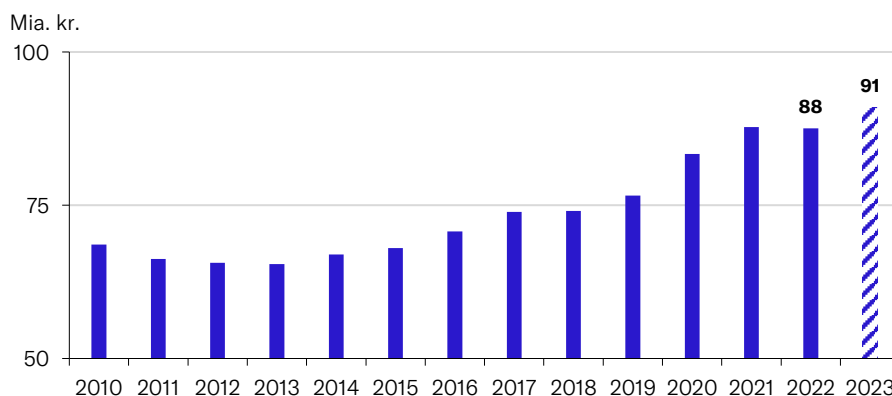
I denne uge har vi lanceret vores prognose for detailsalget i julemånederne. Vi forventer, at detailsalget i november og december bliver 91 mia. kr., hvilket er en stigning på ca. 4 pct. sammenlignet med sidste år. Korrigeret for prisstigninger venter vi, at stigningen bliver på i størrelsesordenen 2 pct.

Fremgangen i år kommer ovenpå et dårligt 2022, hvor forbrugerne led under meget høj inflation og stor usikkerhed omkring den økonomiske udvikling. I dag står forbrugerne et bedre sted. Inflationen er aftaget, mens også lønvæksten er taget til, hvilket giver en pæn reallønsvækst for lønmodtagerne. Tilmed er husholdningernes indkomster – samlet set – steget pænt i løbet af det seneste år. Det skal ses i lyset af at beskæftigelsen er steget kraftigt, hvilket får indkomsterne til at stige. Alene fra december 2022 og frem til september 2023, der er de seneste tal, er lønmodtagerbeskæftigelsen steget med 29.300 personer, hvilket betyder, at lønmodtagerbeskæftigelsen for første gang nogensinde er krydset 3 millioner personer.

På trods af de kraftige prisstigninger, der har udhulet købekraften for forbrugerne, er husholdningerne ikke begyndt at bruge af opsparingen. Tværtimod har forbrugerne holdt igen. Forbrugskvoten, der er defineret ved husholdningernes forbrug relativ til disponible bruttoindkomst, har de to første kvartaler af 2023 været blot 92,8 pct. Det er lavt set i et historisk perspektiv. I perioden 2016-2019 var forbrugskvoten til sammenligning 95,5 pct. Det vil sige, at forbrugerne på trods af, at regningerne er steget, har brugt en mindre andel af indkomsten til forbrug. Man kunne sagtens have forestillet sig, at i sådan en situation havde danskerne brugt en del af opsparingen, men det er altså ikke sket. Tværtimod har danskerne i stedet øget opsparingen, afdraget på gælden eller investeret pengene. Det betyder også, at husholdningernes privatøkonomi er godt rustet. Det vil holde hånden under julehandlen. I dag er forbrugertilliden forbedret markant, hvilket giver forhåbninger om at julehandlen bliver bedre i 2023. Med det sagt, så befinder forbrugertilliden sig fortsat på et meget lavt niveau i et historisk perspektiv.

Hele julehandelsprognosen kan læses [her](#).

Detailsalget i julemånederne, løbende priser

Kilde: Danmarks Statistik og Dansk Erhverv

Anm: Detailsalget er opgjørt ekskl. motorkøretøjer, motorcykler og tankstationer. 2023 er prognose. Nærmere beskrivelse fremgår af prognosen.

Euro: Negativ BNP-vækst i tredje kvartal

BNP-væksten i euroområdet var -0,1 pct. i tredje kvartal. I andet kvartal var BNP-væksten 0,1 pct. Status er nu, at euroområdets BNP-vækst fra tredje kvartal sidste år til tredje kvartal i år har været 0,0 pct.

Det er tabt købekraft samt kraftige rentestigninger, der tager damp ud af økonomien. ECB har hævet renterne markant i løbet af de seneste 1½ år for at få inflationen under kontrol. Forbrugerne kan glæde sig over at inflationen er aftaget mærkbart, men bagsiden af medaljen er, at de kraftige rentestigninger har sendt økonomien i bakgear.

Hvis der også er negativ BNP-vækst i fjerde kvartal, er euroområdet i teknisk recession. Recession kan sagtens vente rundt om hjørnet for euroområdet, fordi vi endnu ikke har fået det fulde gennemslag af de kraftige rentestigninger. De kraftige rentestigninger rammer økonomien med en vis forsinkelse. Det er yderst sjældent, at pengepolitikken bliver strammet så markant på så kort tid. Derfor har ECB stort set ingen erfaringer at trække på.

Selvom tilbagegangen er lille, er det bekymrende, fordi det kommer ovenpå en lang periode med lille vækst i euroområdet. Det understreger, at euroområdet generelt har svære vækstbetingelser. Det ser specielt svært ud i Tyskland, hvis BNP-vækst det seneste år har været -0,4 pct. Det er især den tyske fremstillingsindustri, der har udfordringer.

Den tyske industri har været ramt af en byge af problemer. De kraftige prisstigninger på energi ramte de energiintensive industrivirksomheder hårdt, mens også svag økonomisk udvikling i Kina lægger en dæmper på efterspørgsel. Rentestigningerne slår hårdere igennem i Tyskland end andre steder, fordi industrien udgør en forholdsvis stor del af tysk økonomi. Industrien bliver generelt hårdere ramt af rentestigninger end serviceerhverv, fordi en række varer, som produceres i den tyske industri, finansieres af lån, når husholdningerne eller andre virksomheder køber dem.

Danmark: Flest konkurser i 13 år

234 virksomheder med aktiviteter gik konkurs i november. Status er nu, at i de første 11 måneder af 2023 er 2.855 aktive virksomheder gået konkurs. Det er flere end i alle 12 måneder af 2022, hvor 2.834 aktive virksomheder gik konkurs. Vi kan allerede nu konkludere, at vi i 2023 oplever det højeste antal konkurser i 13 år.

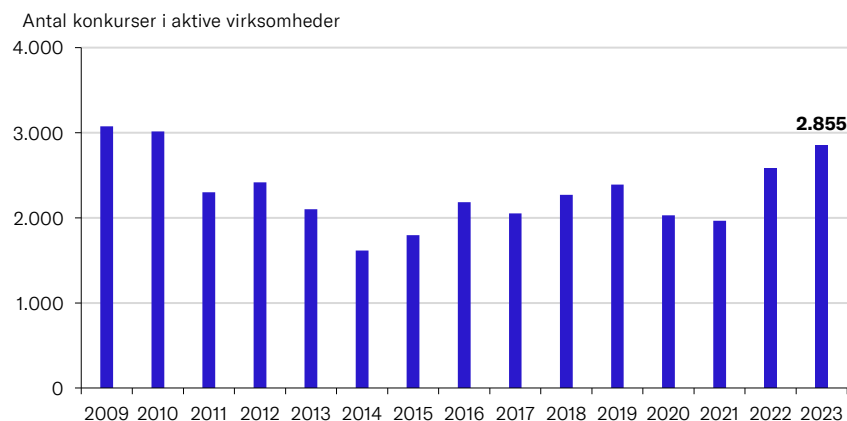
Vi skal tilbage til 2010 før vi sidst havde så mange konkurser i Danmark. 2023 har været et knaldhårdt år med utrolig mange konkurser. Virksomhederne oplever afvigende efterspørgsler samt stigende omkostninger, hvilket sender utrolig mange virksomheder mod konkurs. Dertil er der konkursramte virksomheder, der blev ramt hårdt under pandemien.

En del af virksomheder, der i øjeblikket går konkurs, er efterspil fra coronakrisen. I november var 21 pct. af konkurser i virksomheder, som har optaget moms-lån under coronakrisen. Det er lavere end i oktober, hvor 25 pct. af konkurserne havde haft coronalån.

De sidste par år har en stor del af de konkursramte virksomheder været efterdønninger fra pandemien, men de udgør i dag en mindre del end tidligere. Nu er det andre udfordringer end tilbagebetaling af coronalån, der får virksomhederne til at gå konkurs. Virksomhederne er hårdt ramt af aftagende efterspørgsel fra ind- og udlandet samt stigende omkostninger. Kraftige rentestigninger og vækstafmatning på eksportmarkeder svækker afsætningsmulighederne. Det gør desværre, at der er virksomheder, som må dreje nøglen om.

Aktive virksomheder følger Danmarks Statistiks definition, hvor det kræves, at virksomheder har ansatte og/eller omsætter for mindst 1 mio. kr. om året.

Konkurser i de første 11 måneder af hvert år

Kilde: Dansk Erhverv på baggrund af Danmarks Statistik

Kontakt

Henvendelser angående Dansk Erhvervs NøgletalsNyt kan ske til seniorøkonom Kristian Skriver på kso@danskerhverv.dk og tlf. 28 19 81 54.